1872. IV. évfolyam. **39. szám.** Csütörtök, február 22.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz. Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.**
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A kormánypárt szabadelvüsége.

⊙) A ‚Pesti Napló‘ tegnapi számában elsorolja az országgyülés teendőit, melyeket még a jelen idényben el kellene végezni.

Kiszámitja, hogy alig 45 munkanap van már hátra, s igy a kitüzött teendők elvégzésére aligha jut idő.

Azon tárgyak közt, melyek, szerinte, még a jelen országgyülési idény alatt elintézendők lesznek, a f ő r e n d i h á z reformálását egy betüvel sem érinti.

A ‚Pesti Napló‘ — jól tudjuk — a kormánypártnak félhivatalos közlönye, s a kormánynak és pártjának szándéklatairól rendszerint jól szokott értesülve lenni.

Innen következtethetjük, hogy ha a ‚Pesti Napló‘ az idei országgyülési teendők sorából kihagyta a főrendiház ujraszervezését, bizonyosan azért tette ezt, mivel hitelesen van értesülve arról, hogy a kormány és kormánypárt n e m i s s z á n d é k o z i k az idén a született törvényhozók nyugalmát megzavarni azzal, hogy a főrendiház ujjá szervezésébe, illetőleg alkotmányos államhoz illő f e l s ő h á z alkotásába csak kezdeményezőleg is bebocsátkozzék.

Másfelől pedig ugyancsak a legközelebbi kormánylapokban erős kifakadásokra bukkanunk amiatt, hogy a főrendiházban Haynald érsek s társai a tegnapelőtt tartott főrendiházi ülésben megtámadták a kormányt a jus placeti regii érvényesitéseért annyiban, hogy a pápai csalhatlansági hitágazat kihirdetése ellen — bár igen jól tudjuk, mily gyöngén — tekintélyével merészelt föllépni a catholikus klerus ellen.

Közbevetőleg megemlitjük, hogy a kormánylapok ezen kifakadását, és Pauler vallás és közoktatási miniszternek a papismus elleni csatározását, a mint igen feltünőnek találjuk, ugy még elismeréssel fogadni is hajlandók vagyunk...

Már most vessük össze a kormány és a kormánypárt azon eljárását, miszerint az 1869-dik év óta, midőn a jelen országgyülés megnyittatott, a f ő r e n d i h á z r e f o r m á l á s á t soha szőnyegre hozni nem kivánta, — azon mostani cselekvényével, hogy a főrendiház azon tagjait megtámadja, kik a kormány ellen beszélnek.

És vegyük hozzá még azt is, mit, ha jól emlékszünk, ugyancsak egyik, a kormányhoz igen közel álló lapban olvasunk, — hogy t. i. a főrendiház a kormány elleni ilyszerü fellépéseivel csak sietteti a f ő r e n d i h á z r e n d e z é s é n e k bekövetkezését.

Vajon mit következtethetünk ezekből?

Vajon hová vág ama fenyegetőzés, mi a főrendiház elleni kifakadásban s a főrendiház szétrobbantására vonatkozó szándéklatban nyer kifejezést?

A talány igen könnyen megfejthető.

A dolog tudniillik ugy áll, hogy a kormány és kormánypárt — mely közbevetőleg mondva — oly sok különböző elemekből áll, s e sok különböző elem egyike a főrendiház tagjainak csoportja is — mindaddig hajlandó a született törvényhozókból álló f ő r e n d i h á z alkotmányellenes helyzetét változatlanul hagyni, mig az a kormány uszályhordozójának mutatja magát; mihelyt azonban — akármi indokból — a kormánynyal ellenkező állást foglal, legalább fenyegetésképen, hajlamot mutat arra, hogy a főrendiház reformját megfogja mozditani.

Más szóval, a r e n d i a l k o t m á n y e korhadt maradványát kész megtürni a kormány ö n z é s b ő l, mig annak tagjai ő mellette állanak; ellenben, ha csak moczczanni mernek is ellene: akkor t á n hajlandó a szabadelvüséggel is kaczérkodni, hogy a duzzogó elemeket féken tartsa!...

Komolyan szólva: 1869-ben a kormány a király szájába adta a f ő r e n d i h á z r e f o r m á l á s a iránti kormányi szándéklatot; és 4 év alatt sohasem jutott eszébe, az igéret beváltása.

Most azonban, midőn egy kérdésben e l l e n e beszélnek a született törvényhozók, megfélemlités végett hangot ad ama szándéknak, — amit ugyan komolyan most sem akar végrehajtani.

Ilyen a kormány és a kormánypárt szabadelvüsége!

— **Kossuth Lajosnak**, egy magánlevél szerint rég táplált vágya, miszerint lakása mellett kerttel is birjon, teljesült. Ihász ezredesnek ugyanis sikerült a „Piazza della M a d a m a Crisztina“-n. 28 sz. a. ilyen lakást találni. Az ehez tartozó kertet most nagyhazánkfia sajátkezü müvelésével édenné szándékozik átalakitani. A kertben mintegy 30 db. fiatal gyümölcsfa van, melyekhez hazájából 3 db. kajszinbaraczkfát s különféle vetemény és virág magot hozatott. Kossuth mindkét fia az olasz vasutaknál kormánybiztosokká neveztettek ki: Ferencz az „Alta Italia“, Lajos a „Liguria“-i vonalon.

— **A király** ma reggel 6 óra 38 perczkor érkezett Pestre.

— **A baloldali kör** kimondá, hogy az osztrák Lloyd további segélyezését nem tartja hazánkra nézve kötelezőnek, miután a társulat Magyarország érdekei ellen müködik és akadályozza a magyar tengeri kereskedés felvirágzását.

— **A hivatalos lap** tegnapi száma hozza a legujabban s z e n t e s i t e t t t ö r v é n y t — a megyék, kerületek vidékek és székek közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásainak ideiglenes fedezéséről.

= **A pénzügyi biz.** kedden délutáni ülésén a földadó kataster kiigazitásáról szóló tjavaslat volt szőnyegen; a kormány és a biz. tagjai a végczélban s a javaslat alapeszméjében egyetértenek. Tegnap a részletes vita fotyt.

— **A nagy vasuti üzlet** ügye, daczára a félhivatalos megnyugtató nyilatkozatoknak, — ugy látszik — még sem a legjobb lábon áll, mivel naponta ellentmondó hirek keringenek felőle; most azt irják, hogy azt a ministertanács nem fogadta el; hanem épittetni akar maga. Egyébiránt majd megtudjuk, hogy áll a dolog, ha a jövő héten ez ügy az országgyülés elé kerül.

A törvényhatóságok szervezése.

⁂ E rovatunkban igen sokszor csak botlásokkal szoktunk foglalkozni; hiszen a szervezési tervre vonatkozó törvény, mely pedig e rovatunkat szükségessé tette, maga is egy nagy botlás. Hát még a belügyér mennyi botlást követett el, melyeket itt kellett elsorolnunk!

Egy t. lapkollégánk minket is botlásról értesit most, melyet — a forrás megnevezése mellett — ő utána, tehát jóhiszemben követtünk el.

A „Nagyvárad“ tollbotlás czim alatt e rövid közleményt hozza — a botlás jóvátételére.

„A „b o t l i k“ is négylábu, azt mondja legalább a magyar ember. Az ujságiró pedig kétlábu tollatlan állat — ha ugyan hitelt lehet adni Platónak — s igy biz' az igen könnyen megtörténhetik, hogy botlik, s akkor a t. olvasó publikum is oda van kényszeritve, hogy botoljék. A „Debreczen“ czimü lap olvasása tett bennünket figyelmessé, — ki szinte botlott utánunk — hogy mi nem jól közöltük, a városi képviselők mely napon fognak választatni. Azt irtuk ugyanis — s utánunk a „Debreczen“ szinte — hogy a választás ápr. 28, 29-én és május 1-én lesz. Töredelmes szivvel valljuk be, hogy egy nehány hetet tévesztettünk, mert a nevezetes aktus nem a föntjelzett napokon, hanem e hó 28 29 és a jövő hó 1-én fog végbe menni. Ha érdemesnek tartja tisztelt lapkollegánk, a „Debreczen“, hogy e botlás helyreigazittassék, ugy kérjük, legyen szives azt az ujabban jelzett napok szerint megtenni.“

Hogy érdemesnek tartottuk, ime onnan látszik, hogy szóról szóra átvettük a — „tollbotlás-“t.

Tegnap volt K e c s k e m é t e n az uj bizottság összeállitása. E városban különös módon állanak a pártok; a lakosság zöme — ellenzéki, s mégis a képviselő választásnál a multkor a deákpárt jutott többségre.

Meglássuk most az eredményt. Mi bizunk Kecskemét város magyar érzelmü polgárságában, hogy — az ellenzéki elveket fogják támogatni szavazatukkal.

Külföld.

— **Berlin**, febr. 20. A bir. kanczellár a szövetségtanácsban az Elsass-Lotharingiában elhelyezett csapatok részére a f. évre drágasági pótlékot hozott javaslatba. — Az urak-házának bizottmánya bevégezte az iskolafelügyeleti törvény feletti vitát; s azon inditványt fogadta el, mely az iskolák feletti felügyeletet elvileg a papoknál hagyja; a kormány ezen inditványt elfogadhatatlannak nyilvániná; az összes ülési viták márcz. 5-én lesznek.

Stroussbergtől ma vétetett négy millio tallér, mely a romániai vasuttársulatnak fizettetett le; a szelvények beváltása iránti hirdetmény közvetlenül ki fog adatni.

— **Spanyolországban** a radikálok manifastumot adtak ki, mely mint a hatalmas párt nyilatkozata figyelmet érdemel. A nyilatkozat a középjunta aláirásán kivül, a tartományi bizottmány és a hozzájok tartozó hirlapok által is alá van irva. „Mi, ugymond a nyilatkozat — ellenzék, nem pedig legyőzött párt vagyunk; mi várjuk a népszavazatot mely dönt köztünk és a megbukott ministerium közt. Mi a tények logikájánál, számunknál, fegyelmünknél, eszméink erejénél fogva elvárjuk azon erkölcstelen és képtelen coalitio elitéltetését, mely most felettünk uralkodik.“

— **Lipcse**, febr. 20. A közhasznu czélokat előmozditó társulatnak nagy számmal látogatott tegnapi gyülekezete feliratot határozott Bismarck herczeghez. A felirat szerencsét kiván Bismarcknak a német birodalom és a német szellem szabadságának belső ellenségei ellen dicsőségesen megkezdett harczhoz; ez azt tanusitja, hogy a német állam megalapitója világtörténelmi müveletének ezen tényében a német nép legfőbb törekvésével egyezőleg jár el; a felirat a hazáját szerető minden németnek szivében élő azon reményt fejezi ki, hogy az egyesült nemzet, a maga nagy vezetője alatt, ezen sulyos küzdelemben is tudatával bir a maga összes erejének; hogy egyezőleg a német birodalom külső határainak helyreállitásával, — az államhatalom elidegenithetlen jogai és a hyerarchia ezeréves törekvései közötti — önviszálykodás és idegen ravaszság által elhomályositott — határokat is ujonnan és biztosan felállitandja és hogy a vallástalan államban a német népek vallásos meggyőződésének szabad és egyéni tanusitása biztositva leend.

— **Róma**, febr. 20. Az april hóban tartani szándékolt munkás-congressusra már 80 olasz munkás társulat fogadta el a meghivást. — Frigyes Károly hg. fél órai látogatáson volt a pápánál.

A város belterületén levő utakról és csatornákról.

△ Ez ügyben már vagy kétszer, felszólaltam, a lapok utján, azt hiszem, nem olvasta azt el senki azok közül, a kiket illetne. Most sem táplálom magam azon reményekkel, hogy felszólalásomnak valami nagy foganatja lesz; de látva, hogy ennyire csehül vagyunk, mégis egyszer teszem azt, nagyon örülnék rajta, ha csak egy kis foganatja is lenne, s csak egy por szemmel járulhatnék városunk gyarapodásához. Azon gondolotra jöttem, hogy hátha azért nem olvassák el: mert mindig akkor irtam, mikor szép idő poros ut volt; nagyon jól jellemzi pedig az emberi természetet azon adoma, mely szerint a czigány a vizbe esvén, igérgette a viaszgyertyákat, amint partra vergődött, nem is akart arról tudni.

Bezzeg most időszerü erről elmélkedni.

Hogy mily borzasztó állapotban vannak a mi városi, különösen szekérutaink, azt itt nem akarom bővebben leirni. Csak arra kérem azokat, kik a piaczutczán kivül másutt nem járkálnak, hogy nézzenek szét a hetivásár alkalmával, péterfia, hatvan, csapó nagy utczáknak a piacztól távolabb eső részén, nem is emlitve az ezekből elágazó nagyon frequentált mellékutczákat mint váradutcza, nyomtatóköz, füvészkert, burgundia, kandiautcza stb.

Azért nem irom pedig le, mert a ki nem látta, nagyitásnak tartaná. Csak látva hiszi el az ember, miként jajveszékelnek szegény falusi emberek reggeltől délig egy nagyocska város utczáin, s m i k é n t d ő l f e l u g y a n e g y h e l y e n e g y e t l e n ó r a a l a t t n é g y s z e k é r, kettő összetörve stb.

Az én czélom nem a gáncsolódás, hanem annak kimutatása: hol itt tulajdonképen a baj, mint lehetne ez állapotokon segiteni. Mert ne gondoljuk, hogy ennek vége oly közelben fekszik, hogy azt rövid időn megfoghassuk, messze van ennek a bajnak kezdete, nem lehet ezt egykét metszéssel helyre ütni, a mostani lakosságot tehát csak annyiban lehet megróni, hogy nem teszi még most sem meg az előmunkálatokat arra nézve, hogy ezen helyzeten legalább a közel jövőben segitve lenne. Nem igyekszik nyomozni a bajt és ennek gyökerére menni, hanem ütött kopott foltozásokkal tataroztatgatja azt.

* * *

Mielőtt valamely városban utak készitéséhez fognának, első dolog a terrenumot megtekinteni és arról gondoskodni, hogy mindenek előtt az esővíz, — az utak esküdt ellensége, — levezettessék a területről.

Megvizsgáltatik: hova lehetne a vizet levezetni, ez pedig ugy vizsgáltatik meg, hogy a mérnök az egész területet két irányban felméri, először a vizszintes irányban, vagyis az egész területről közönséges térképet készit; azután függélyes irányban, a terület emelkedését és sülyedéseit kipuhatolja, ezen térképek nyomán határozza el a viznek merre leendő elvezetését.

Meg levén határozva a legmélyebb hely, hova a viz vezethető: egy csatornahálózat terve készittetik, melynek vannak fő- és mellékerei, vagy ágai. A csatorna nyilt, vagy földalatti lehet; de mindenik esetben oly esésekkel kell neki birni, melyek tökéletesen összehangzanak. Ha földalatti a csatorna, akkor a lehető legnagyobb eséssel birjon, mert különben benne az esővíz oly lassan szivárog, hogy a magával ragadott iszapnak ideje van fenekére üllepedni; ha pedig a csatorna feneke iszapos, akkor még lassabban halad benne a viz, méginkább lerakodik az iszap s végre odajut, hogy az iszap miatt megáll a viz. Az ott maradt viz párolgás és szivárgás által eltünik ugyan száraz idő bekövetkeztével, de elnedvesiti a csatorna falait s végre az tönkre megy. Nagy figyelmet érdemel még azon körülmény is, hogy az ily csatornákban maradt szennyes viz párolgása, a l a k o s o k e g é s z s é g é r e k i m o n d h a t l a n k á r o s b e f o l y á s u, ugyhogy o r v o s r e n d ő r i s z e m p o n t b ó l s e m k e l l e n e t ü r n i.

A csatornatervezet készitésénél fődolog azon csövek kijelölése, melyek a vizet az utczákról a csatornába levezetik, ugyszinte e nyilás czélszerü helyen alkalmazása, azok magasságának megállapitása; ha ezek hibásan alkalmaztattak, csak félig felel meg feladatának a legjobb esésekkel biró csatornaháló is, mert a viz az utczákon összegyül, a talajt feloldja és sarat képez. —

Egy város csatornahálózatának kivitele nem történhetik egyszerre, még a leggazdagabb város is apródonként létesiti csatornáit hogy pedig az egymásután készült részletek, összekapcsolhatók legyenek, és az előbbi munka az utóbbinak utját ne vágja, és hogy azon darab, mely időnként elkészült, részben is mindig egész, teljesen czélszerü és megfelelő legyen, mindezekért nem elég a tervezetet megállapitani: hanem még a k i v i t e l r e n d j é t i s k i k e l l d o l g o z n i és azon semmi szin alatt változtatni nem lehet. Nem az határozza tehát meg a sorrendet: hogy ez főbb utcza, mint a másik, és igy előbb legyen csatornája stb., hanem tisztán müszaki okokból kell kiindulni; ha a tervezetben a sorrend kivánja, hogy egy zugban előbb készittessék a hálózat egyik vagy másik ága, mint a nagy utczán, e n n e k h ó d o l n i k e l l. —

Egy nagyocska város csatornahálózatának tervezetét elkésziteni nagy szakértelem szükséges, ez az utépitészet essentiája, itt a hiba azonnal megboszulja magát, kis hanyagság nagy romlást hoz elő.

Tervet késziteni annál nehezebb, mennél rosszabbak a helyi viszonyok, roszak pedig akkor, ha a város területe oly sik, hogy az esések csak kicsik lehetnek és azt is kerülő utakon kell felkeresni.

A csatornahálózattal együttesen lehet késziteni az uthálózatot, ez sem kevesebb szakértelmet igényel; figyelembe kell itt venni a talajt, melyen a mesterséges ut késsül, ezután az anyagot, melyből az készülhet, továbbá a vidék szokását, és a használt jármüvek minőségét stb.

A mesterséges utakat már lehet szakgatva is késziteni, mert ezek könnyen összekapcsolhatók, itt jöhet tekintetbe az utcza minősége, de csak ott lehet utat késziteni, hol a csatornaág már készen van; mesterséges ut nélkül lehet csatorna, de csatorna nélkül ut, — soha.

Uthálózat tervét e l ő r e megállapitani, költségvetést késsiteni még azért is nagy körültekintést szükségel, mert az anyag igen gyakran használat alatt más tulajdonságokat mutat, mint az előtt, az ut használatától pedig vidékenként sok függ, kivált kisebb városokban, azért erre külön specialis kisérleteket szoktak tenni; különböző anyagokból és különböző módokon állitanak elő egyes darabokat, azt a közönség használatára bocsátják; i d ő n k é n t p o n t o s é s z l e l e t e k e t t e s z n e k, azokból combinálnak s igy jön létre a vég megállapodás.

* * *

A mint a csatornák és utak készen vannak, még ezzel nem tettünk meg mindent, azoknak jó karban tartása fontos dolog, — azért hogy hibáit nem látjuk, mindig ugy kell ezeket képzelni, mint fenálló épitményeket, melyek folytonos tatarozást igényelnek. A hanyagolás még annál rosszabb itt, mert a romlás haladványosan növekszik, ha egyszer megbomlik valahol, rögtön javitani kell, mert a mit ma egy ujj befedhet, holnap már arra tenyér is kevés. A tervezetnél már ezt nagy figyelembe kell venni, vajon módjában van-e a városnak g o n d o s f e l ü g y e l e t e t g y a k o r o l n i és a h i á n y o k a t r ö g t ö n h e l y r e h o z a t n i, vagy pedig az nem lehetséges? Ha kilátás van gondos ápolásra, akkor inkább lehet oly utakat késziteni, melyek eleve kevésbe kerülnek, de csak gondos ápolás mellett használhatók. Ellenkező esetben pedig előnyösebb, inkább költségesebb, de szilárdabb, nehezebben bomló, és könnyebben helyrehozható utakat késziteni.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

* **A sorozási rend** változást szenvedvén, közöljük a végleg megállapitott sorrendet: a) A felszólamlási folyamodások tárgyalása, az I. II. és III-dik korosztálybeliekre nézve, 1872. márczius 18 és 19 kén fog történni. b) Az 1872. márczius 20-tól kezdve márczius 28-ig terjedő idő az ujjonczállitási eljárásra van szánva. Jelesen: 1872. márczius 20-kán a hivatalból állitandóknak és azon első korosztálybelieknek kell megjelenniök, kiknek sorsszámuk nem nagyobb, mint 125. — 1872. márczius 21-kén

---

TÁRCZA.

A FESTŐ SZERELME.

— Beszély. —

(Folytatás.)

VII.

Ismét egy félév mult el.

Mily hosszu idő a várakozásra annak, kinek szive szerelemtől eped. Ezóta már Armandnak haza kellett volna jönni, hogy Máriája szive nyugodt lehessen. — Mennyi hosszu órát töltött szegény Mária a Cisellen epedve, várva kedvesére!

Mind hiába.

Armand ki tudja hol bolyong? Nem támadta-e meg életét a hajósok réme, Ramzia? Semmi hir felőle.

Pedig hogy fáj a sziv, ha nem lehet együtt azzal a szivvel, melylyel oly öszhangzólag tud dobogni.

Sötét felleges est borongott a vidék felett s a tengeren iszonyu vihar készül dühöngeni. A vészmadarak sivitva repkednek a habok felett, hogy ők is partot lelhessenek, hol fáradt szárnyaikat megpihentessék, a Ciselle sziklás partjait magasan tornyosuló hullámok csapkodják; a vastag fák nádként inognak:

Hajh! szomoru sorsa lesz annak, a kit a vész most tengeren talál!

Mária az egész délutánt a Cisellen tölté, bus keservében elmerülve s a tenger hánykódó zavargását szemlélve.

— Itt, erre ment el Armand, — susogja csendesen magában, — és erre fog ismét viszszatérni. Oh jöjj szerelmem! s oszlassad el bus szivemről a kint!

Oh hányszor elrebegte már ezt szegény Mária, és még sem hallja meg az az Armand!

A zordon est itt érte Máriát. Könyes szemekkel ült ott egy hideg sziklán; hosszan elmerengett szenvedésében s nem vette észre, hogy már az ég is dörögni kezd. Pedig oly borzasztó az ég haragja.

Ujabb zaj mégis felébreszté merengéséből. A Ciselle révébe tépett vitorlával egy hajó menekült.

— Ha azon a hajón Armand volna! — rebegte Mária, — kinek szivében a remény sugára csillámlott fel.

A hajóról sötétlő, zord alak szállott alá. Termetét fehér köpeny takarta, mely oly rémesen tünt fel az est homályában. Széles karimáju kalapjáról hosszu fekete toll csüngött le.

A zord alak Mária felé közelgett.

— Ez nem Armand — szólt, de szivét nem környezé legkisebb félelem. — Ah, hátha hirt hoz nekem Armandom felől!..

Megállott Mária előtt, fénylő szemei tüzben csillogtak.

— Üdvözöllek — igy kezdé beszédét — vidék tündérleánya! Engedj meg érte, hogy nézem angyalarczodat. Már három izben láttalak e helyen s te azt még észre nem vevéd soha. Leselkedve tekintgeték feléd, hogy el ne tünj előlem, ha meglátsz és hogy be ne zárulj on előttem a mennynek ajtaja! — Ma már nem tudtam kibirni, hogy csak nézzelek; szólni akartam hozzád, habár meghalok is.

Mária remegni kezdett.

— Leányka! — beszélt ismét az idegen — mihelyt megláttalak, szivem mindjárt heves lángra gyuladt és kintól ég azóta szüntelen: oh, gyógyitsd meg szegény szivem baját!

— Jó idegen! látom arczodból, hogy nem vagy kegyetlen. Hagyj engem el kérlek, esdem érte.

— De én téged leányka ugy szeretlek, hogy a halál kinját érzem lelkemben miattad. Oh szeress te is! legyünk egymáshoz hük, és boldogok. Oh jer velem leányka, elviszlek majd messze tengerekre, a hol szerelmünket nem zavarja senki. Mindenkinek királynője leszesz és a ki lát, porba omland előtted. Tenger ezer szinü gyöngye fog szemedbe ragyogni s csigákkal fogsz játszadozni, miket tenger habja fog lábaidhoz hajtani. Habkarjaidra majd piros korállt füzök, a mely rózsa-ajkadtól s arczod pirjától fog biborszint koldulni. — Oh, jöjj velem leányka: én nem hagylak itt, szerelmem!

— Jó ember! hü szivem már régen másért dobog, a ki nélkül én boldog nem lehetek s én mást szeretni nem tudok.

— Ejh, majd feledni fogod előbbi kedvesed, ha fényben s aranyban uszni fogsz, s ha majd tisztel, bámul, csodál egész világ. R a m z i a nejét boldoggá teszi, melyet irigyelni fog tőle minden asszony.

— Ramzia! — kiálta fel kétségbeesetten Mária s ájultan a pázsitra omlott.

A kitől Armandot leginkább félté, most az ő felé nyujtja ki ölelő, gyilkos karjait. — Emlékszik még bizonyosan a kedves olvasó Armand álmára, a fehér galambra: hogy beteljesednek az álmok!..

— És most enyim vagy drága angyal! — beszélt Ramzia. — És bár a mennyből kellene elrabolnom, mégis birni foglak.

És izmos karjaiba emelte a lélektelen leányt, kinek szive talán megszakadt a félelemtől. Azután gyorsan rohant vele a hajóra.

Kényelmes, puha pamlagra fekteté ott Máriát s ajkaival hosszan égő csókot lehelt annak jéghideg homlokára.

— Igy angyalom! Most aludjál, pihenj itt reggelig s majd holnap messze tengeren virradsz fel.

És a merész rabló, bármily vihar dühöngött is a tengeren, meg merte korbácsolni annak haragos hullámát. A zugó szél rohanva vitte magával vészben, viharban jártas hajóját!

— — — — — — — — — — —

Gyönyörü, kies vidéken kötött ki Ramzia elorzott angyalával, a mely a Ciselle szépségével a versenyt kiállta. Itt is volt fákkal benőtt hegy, mely a tengerre nézett s rajta valódi tündérpalota, mely vakitó fénynyel volt berendezve. Ha belép az ember egyik terembe, a falakat szinaranyból látja, a másik termet ezüst oszlopon állni véli, a harmadik fala egészen csigákból van kirakva.

Ramzia háza volt ez, a meseszerü tündérvár.

Máriának a csiga termet jelölte ki Ramzia. A leggazdagabb szoba volt ez; értékre nézve az egészet felülhaladta, mert a csigák közt temérdek kincset érő gyémánt ragyogott s a csigák drága kövekkel voltak öszszefoglalva.

Itt, e teremben szokta Ramzia szép rabját órák hosszán át nézni, s gyöngéd szavakat intézni hozzá; de érintetlenül hagyá a hervadó virágot s hozzá se nyult soha, csak kérte, rimánkodott neki szerelmeért.

(Folyt. következik.)

azon első korosztálybelieknek, kiknek sorszámuk nem nagyobb, mint 250, 22-kén azon első korosztálybelieknek hátralevő része, 23-kán azon második korosztálybelieknek, kiknek sorsszáma nem nagyobb, mint 159, 24-kén vasárnap, szünet, 25-kén a második korosztálybelieknek hátralevő része, 26-kán a harmadik korosztálybelieknek, kiknek sorsszáma nem nagyobb, mint 238, 27-kén a harmadik korosztálybelieknek hátralevő része, 28-kán végre az idegeneknek. A ki a sorozó bizottság előtt, elháríthatatlan akadály közbejötte nélkül, meg nem jelen, az, mint hadi szökevény, a törvény egész szigorával fog büntettetni.

* **A városi szervezési munkálat** — hir szerint — már elintéztetett a belügyminiszter által; s e napokban le is érkezik.

* **A polgári failletmény** kiadása s hordása holnaputántól vagy hétfőtői fogva alkalmasint szerdáig fel fog függesztetni a külső rőzsebiztosok elmozdittatásával összefüggőleg szükségelt intézkedések miatt.

* **A mészárosczéh** a miatt, hogy a mult héten nem vágott elég szarvasmarhát,ugy hogy egy napon a katonaságnak sem jutott hus, a kápitányi hivatal által 50 ft birságra büntettetett. A czéhmesterek e végzést föllebbezték.

* **Személyváltozás.** A kapitányi hivatalnál azon elmozditott egyén helyett, kiről már szólottunk, — a nevezett hivatal egyik tevékeny tagja Rab László alkalmaztatott, ennek helyét pedig ideiglenesen Bányay Vincze töltötte be.

* **A Rónai-család** tegnap visszaérkezett városunkba a miskolczi vendégszereplések után. A művészcsaládra ez ut valóban a diadal utja volt; midőn a szinlap fellépésöket hirdeté, mindig tömve volt a szinház. A kis Mari is osztozott művész szülei kitüntetésében s őt a miskolcziak minden tekintetben méltónak tartják a szinpad deszkáin a derék apához s a jeles anyához. Utólszor tegnapelőtt léptek fel a „Vadon fiá"-ban zugig telt ház előtt. Isten hozta őkot vissza körünkbe!

* **Mandoky Béla** szinházunk egyik tagja Kassára utazott vendégszereplés végett. Hir szerint, az ottani szinház igazgatója Latabár szerződtetni is óhajtja.

* **A ref. szegényintézet** vegyes bizottsága a jövő szombaton délután három órakor gyülést tart az intézeti helyiségben; tárgy: az elhaltak helyett más szegények felvétele.

* **A föld nincs veszélyben.** Az összes europai sajtó azon hirrel rémitette legközelebb a világot, hogy mindennek vége, mert egy üstökös okvetlenül összeütközésbe jön a földdel. A hir forrásaul a lapok Plantamour genfi tanárt idézték. Egy genfi távirat most azt jelenti, hogy a tudós csillagász maga is csak az ujságból olvasta az egész rémhirt.

* **A vasárnapi kereskedelmi iskola** növendékei — mint értesülünk — hetenként egyszer dijnélküli oktatásban részesülnek a levelezési gyakorlatokból. Ezért mindenesetre elismerést érdemelnek a tanárok.

* **A „Tisza"** biztositó s jelzálog bank részvényei az alföldön — mint értesülünk — nagy kelendőségnek örvendenek; különösen Aradról veszszük a hirt, hogy ott tömegesen folynak az aláirások. A derék alföldi nép — ugy látszik — helyesen fogta fel saját érdekeit, melyek ez intézet által is támogatva lesznek.

* **A városi** lóvizsgálat tegnap véget ért, megvizsgáltatott összesen 3125 ló, ebből csak 35 találtatott betegnek s ezek orvosi ápolás alá vétettek.

* **A közrendtartási bizottmány** tegnap délután tartott gyülésében a husmérés szabályozási ügye is szőnyegre került; a főkapitány által készitett ide vonatkozó tervjavaslat felolvastatott, azonban tárgyalás alá nem vétetett, mivel a bizottmány ez ügy felett nem látja addig czélszerűnek intézkedni, mig az uj ipartörvény életbe nem léptettetik.

* **Imre Sándor** főiskolai tanár s akademiai tag közelebb küldé fel a magyar tudós társaságnak Bessenyei György kéziratait, melyek ismeretlenül városunkban egy padláson hevertek — lom gyanánt. E kéziratok nehány levélértekezésből, s a költő műveinek kéziratából állanak. Ez a küldemény első része, második része pedig a Bessenyeiek családi levéltárából való. E kéziratok az akademia második osztályának hetfői gyülésén be is mutattattak.

* **A városi épületekről** s azok milyen állapotban létéléről Simonfy Imre teljes kimutatást készitett, mely a tanácsnak fog beterjesztetni a közr. biz. által, azon javaslat mellett, hogy jövőre, a szervezési munkálatok keresztül vitele után a városi középületek gondozása a leendő tisztviselői kar egyes tagjai közt oszszassék meg, hogy igy a felügyelet annál szorosabb legyen.

* **Sok panaszt** hallottunk már a sertést tartozó gazdák ellen, kik t. i. télen-nyáron nagy csapatban járatnak ki udvarokról sertéseket, melyek pedig a levegő rontása mellett, a járdákban is tetemetes kárt tesznek. Ennek meggátlására rendelet fog kibocsáttatni — szigoru büntetés terhe alatt.

* **A szivarok** némely fajai elfogytak a dohányárulò boltokban; ez azt mutatja, hogy nagy a kereslet; hanem annál nagyobb érdekében állana a kincstárnak, kellő mennyiségben folyvást ellátni a közönséget.

* **Mellékletül** mai számunkhoz: Budaházi Antal kereskedő által „kerti, zöldség, virág és gazdasági magvakról" szóló árjegyzék van téve. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Országgyülési tudósitás.

A képv.-ház ülése febr. 21.

Elnök Perczel.

(Jelen: Lónyay, Kerkápoly, Szlávy, Bittó, Pauler, Tóth.)

Bitó miniszter válaszol Boborynak a vérdij ügyében beadott interpellatióra. Miután a vérdij eltörültetett, ő nem szándékozik uj törvényjavaslatot benyujtani. A mennyiben történtek volna visszaélések, azok orvoslása a fölebbviteli biróságok hatáskörébe tartozik. — Bobory. Nem a homagium mortum, hanem a homagium vivumról van szó. Miután ez a nemesre, jászra és nem-nemesre másképp alkalmaztatik, ez eljárás a mai kor igényeinek meg nem felel. Mivel a miniszter nem az interpellatióra válaszolt, a válaszszal nincs megelégedve. — Bittó válaszol Boborynak a kir. táblai birák létszáma, s a köztük fönnlevő fizetés és rangkülönbség tárgyában beadott interpellatióra. A jelen körülményekben a birák létszámát megállapitani nem lehet; a fizetés különbségnek oka pedig az, hogy sok pótbiró van, ki a rendes fizetést nem huzhatja. — A ház tudomásul veszi a választ.

Napirend: A bankügyi vita folytatása. — Lónyay gr. Sem a minisztériumnak, sem a törvényhozásnak a bankügyben keze megkötve nincs; hanem midőn e téren cselekedni akarunk, főcdolog nem pártszempontból, hanem a haza érdekében eljárni. A minisztérium megalakulása óta folytonosan tapasztaljuk a fejlődést az ipar terén; a mi azelőtt nem volt szükséges, arra most égető szükség van, ilyen egy önálló nemzeti bank. A kérdés megoldására szükséges lépéseket már most kell megtenni. Itt egy szó sem hangzott a bankügy megoldása ellen. —

Ghyczy Kálmán a valuta helyreállitását rögtön akarja, bár Trefort Ágost is hangsulyozza a valuta helyreállitását, de nem kivánja azt rögtön létesiteni, mivel lehetetlen. Ghyczy szerint a valuta helyreállitása haszonnal járna, mit elszalasztani káros lenne. Szóló szerint számtanilag ez áll; de valójában a teher csakugy fogná nyomni az adózókat, mint azelőtt. Átmenet, gondosan előkészitett átmenet szükséges. A bankügy elnapolva nem lesz, mert a kormány ez ügy elintézésével megbizatik, s el is fog benne járni. — Sokat beszél még ezután, de semmi fontos érvet, s emlitésre méltót nem mond. Végre válaszol Ghyczy tegnapi beszéde végszavaira. Szerinte ezekből nagyon kitetszik, hogy nemsokára választás lesz. Ghyczy válaszol a miniszterelnöknek és Wahrmanak személyi ügyben.

Következik Simonyi Ernő külön véleményére a szavazás, 40 szavazattöbbséggel el nem fogadtatott.

Másodszor történik szavazás Trefort hat. javaslatára. Elfogadtatik.

Somssich előadja Deák F. hat. javaslatát Pestváros telekkönyvének rendezése végett. Deák Ferencz röviden ajánlja hat. javaslatát. A javaslat egyhangulag elfogadtatott.

Az ülés vége 2 órakor.

Fővárosi értesitő.

** Anépoktatási kör Tür elnöklete alatt tartott értekezletén következő ügyeket intézte el: Pályázatot fog hirdetni egy népszerü közgazdászati munkára; a pályadijat 300 frtban állapitotta meg. A babona kiirtási kérdés is szőnyegre került. Irányi inditványára elhatározták, hogy pályázatot hirdetnek oly müre, mely 5—6 ivnyi terjedelemben a hazaszerte divatozó babonákat ismerteti és rövid, érthető érvekkel megczáfolja. A mü ive 30 frttal fog dijaztatni. A beérkezett müvekből egy nagyobb munka fog készittetni, s a dijat nem nyert müvek ive, a mennyiben e müben felhasználtatnak, szintén dijaztatni fognak. Kolos-Doboka népoktatási köre segélyért folyamodott a központi népoktatási körhöz. A kör egyelőre 100 frtot szavazott meg, melyet azon utasitással fog elküldeni a nevezett körnek, hogy ha alkalmilag még több segélyre volna szüksége, a központi kör alapos költség kimutatás beküldése mellett szivesen fog többet is utalványozni. Megjelent a kör által kiadott „Népszerü neveléstan" Gyulai Bélától. Ára a 6 ivre terjedő münek 50 kr.

** A honvédelmi minisztérium és a katonai hatóság között folyt hosszas tárgyalások után végre a szálláspénzek tábornokok, törzs- és főtisztek számára egész Magyarországban szabályoztatni fognak. E czélra vegyes bizottság küldetett ki, melynek elnöke Kindermann Antal, cs. és kir. őrnagy.

Délutáni posta.

— Bécs, febr. 21. A lengyel reichsrathklub az albizottság munkálatához való hozzájárulását, az országgyülési választásokat illető határozat első pontjának a reichsrathban való előleges megfejtésétől teszi függővé.

— Róma, febr. 21. Napoleon herczeg Napoleon titkos küldetésében ide érkezik.

— Zágráb, febr. 21. Vakanovich az összes főispánokat nyugdij nélküli elbocsátással fenyegeti, ha a kormánypárt mellett erélyesen nem agitálnak.

— Madrid, febr. 21. Az uj kabinet hir szerint következőkép állittatott össze: Sagasta elnök és belügy, Malcampo tengerészet, Dellas külügy, Gamacho pénzügy, Robledo közmunka, Hessera gyarmati, Colmenares igazságügyminiszter.

A „Debreczen"
eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

— Kecskemét, febr. 21. A városi uj tvhatóság bizottmányi tagjai ma választattak meg; minden szavazásnál az ellenzék győzött, s daczára annak, hogy a 86 virilis csaknem egészen kormánypárti, a bizottságban mégis a baloldal van többségben. A szabadelvü választók közt az öröm és lelkesedés igen nagy.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Bihar Diószeg város házánál 3 kazal anyaszéna, u. m. 1 kazal 6 öl ½ — hoszu, 3 öl széles és 3 öl magas, becsára 650 ft. — 2 kazal 4 öl hosszu, — 2 s fél öl széles, 2 s fél öl magas, becsára 280 ft. 3 kazal 7 öl hosszu — 3 öl széles, 3 öl magas, becsára 560 forint, folyó 1872. évi martius hó 3. napjának délelőtti 10 órakor mondott városházánál nyilvános árverésen elfog adatni, venni szándékozók 10% bánompénzzel ellátva meghivatnak.

Diószeg febr. 20. 1872.

Papp János
főbiró.

94 1—3

Gusztrini Sándor

a női müruha-szabás tanitója

szabászati tanfolyamát **ma megkezdte** a Tánczos-Decombaz nevelőintézetében.

A tanfolyam az amerikai mód szerinti szabásból két hétre terjed, naponta két órával oktatási dij — tetszés szerint utólagos fizetéssel — 10 frt.

Tabella szerinti oktatás, mely három napra terjed, 6 frtnyi dijért adatik.

Magán óra a két heti tanfolyamra 20 frt. A ruha összeállitás két heti tanfolyamára 10 frtért nyerhetni oktatást. Kik tavaly már részt vettek a tanfolyamon, az idén minden dij nélkül vétetnek fel.

Jelentkezhetni a tanitási helyiségben.

95 1—1

Pályázati hirdetés

a derecskei ref. egyházban üresedésbe jött kántor-orgonista-tanitói állomásra.

Fizetése: a) 420 frt o. é. — b) szálláspénz 50 frt. — c) hét hold veteményes föld, melynek jelenlegi haszonbére 180 ft o. é., — d) stóla 200—250 frt., e) confirmatióra készitettekért fejenként 42 kr. o. ért.

Mint tanitó nyáron egy, télen két felső elemi fiosztályt vezet; énekkart rendez és tart fen — a gymnasium és elemi osztályok növendékeiből.

Pályázni kivánók bizonylatokkal ellátott kérvényüket f. évi márczius 15 ig hozzám beküldeni kéretnek.

Derecske, 1872. febr 23.

Posta József,
ref. lelkész.

96 1—3

Árverési hirdetmény.

Az angyalházi pusztai közbirtokosság tulajdonát képező, az angyalházi pusztán fekvő italmérési jog, (regale) az 1872-ik év május 1-től 1874-ik év decz. 31-ig H. Szoboszlón 1872-ik év ápr. 4-én tartandó nyilvános árverésen a pusztai pénztárnoknál megtekinthető árverési feltételek mellett a legtöbbet igérőnek haszonbérbe ki fog adatni.

Kelt, H.-Szoboszlón 1872. febr. 20.

Czeglédy Lajos m. k.
Angy. birtok. elnök.

93 1—3

Hirdetés.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek tudomására juttatni, hogy üzletemet czeglédutczai saját házamba teszem át, s ennélfogva áruczikkeim átszállításának megkönnyebbitése tekintetéből, raktáromban levő áruimat

gyári árra leszállitottam.

Figyelmébe ajánlom a n. érd. közönségnek, hogy ezen leszállitott árulás jövő márczius közepéig vagy legfelebb végéig fog tartani, mivel akkor megkezdem az átköltözködést.

A n. érdemü közönség szives látogatását kérem tisztelettel:

Bosznay Károly.

Különösen figyelembe ajánlom, fehér és szinesklattaui ingeimet és lábravalóimat, mit is szinte gyári áron árulok.

76 4—8

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszéknek 1872. évi febr. hó 15 kén 1488. 1575-ik számok alatt kelt végzései folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Lanczman Mihály és Jambrikovics János mint felperesek részére Krendl János debreczeni lakostól mint alperestől 86 és 1250 frt váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen: székek, asztalok, tartályok, edények, és egyéb kávéházi felszerelvények és hordós borok nevezett alperesnek helybeli piaczutczai 2135. sz. a. lakásán f. évi február hó 26-dik napján dél előtt 9 órakor nyilvános árverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen, febr. hó 21. 1872.

Szántay Adolf,
kir. törvényszéki kiküldött.

92 2—3

Varrógép gyárosok és iparosok számára.

Főügynöksége
A SINGER MANUFACTURING CO.-NAK
New-Yorkban.

ROTH L. F.

Debreczen, Váradutcza 2130. sz. a.

Kitünő minőség. — Családi varrógépek.

A Singer amerikai uj családi varrógép azon egyedüli gép, mely minden annyi anyagot, a legfinomabbb tüll és kartontól a legvastagabb és dupla posztóig di varr, valódi kincs tehát mindannyi háztartásra, **fehérruha-varrónők, nőruha szabó** és **nőczipészek, sapka** és **ernyő-csinálókra** nézve, a gép tüzöget, szeg, passepoilzsinórt bevarr, védzsinórt felvarr, minden kondoritó munkát s szalag beszegést, gyapozást végez s fölibevarrást és sujtás felvarrást eszközöl s azt mind a legnagyobb könyüséggel és szabatossággal.

A gép használatának begyakorlása 3—4 óra munkája.

A „Singer Manufacturing Company" nagy gépei gyárosok és iparosok számára kiválólag erősen vannak alkotva és a leggyönyörübb munkát szolgáltatják.

Valamennyi gép munkapróbái ki vannak rakva.

A gépek legnagyobb készséggel mutattatnak és megszerzésük kevésbé vagyonosaknak részletfizetésekkel könnyittetik. — Bátor vagyok t. cz. becses látogatását felkérni, hogy e gépek kiválósága iránt meggyőződhessék.

Roth L. F.

3. 13—?

Jutányos árak, ingyen oktatás.

Gallérok és kézelők tisztitása.

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget, miszerint egy rég tapasztalt hiányt pótlandók, férfidivattermünkben mai naptól kezdve

gallérokat és kézelőket tisztitás végett

vállalunk fel.

A tisztitás Bécs egyik jóhirü tisztitó intézetében eszközöltetik. Egy gallér tisztitási ára 3 krajczár, egy pár kézelőé 6 krajczár. A kezelés módjáról férfidivattermünkben közelebbi fölvilágositással szolgálunk.

Felmerült kérdések folytán utólag tudatjuk, miszerint a tisztitandó gallérokat és kézelőket **naponta** elfogadjuk, és hogy azok ujabb intézkedésünk folytán, Bécsből már 8 nap alatt visszaküldetnek. Tisztelettel

Rott Lipót és testvére.

3—4

Kitünő minőségü
vetni való bükköny

kisebb és nagyobb mennyiségben kapható

Katz Jakab

termény és bizományi üzletében.

Széchenyi-utcza a postahivatal melletti házban.

66. 5—6

Haszonbérbeadatik

3 évre a hatvanutcza felőli oldalon a Turáskert melletti majorsági föld a rajta levő lakházzal s gazdasági felszerelvényekkel együtt. Értekezhetni iránta hatvanutczán 1540. sz. a tulajdonossal.

2—3

EGGER
Codein-mell-pastillái.

Több orvosi tekintély által megvizsgálva és ajánlva, a legkitünőbb, legkellemesebb és legbiztosabb szer idült gégefej-, tüdőhurutok, köhögés, rekedtség, torokfájás és minden elnyálkásodások ellen: dobozokban 25 és 50 krjával.

Debreczenben egyedül Göltl Nándor ur gyógyszertárában kapható.

81 3—3

Kiadó lak.

Váradutcza 2211-ik szám alatt, egy lakás, mely áll 2 szobából, bormérő helyiségből konyhából, pinczéből, és fáskamarából, pünkösdtől fogva kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonos

Vásári Andrással.

83 3—3

Debreczen, 1872. Nyomatott Telegdi L. betüivel.

Melléklet: Árjegyzék Budaházy István kereskedéséből.